

Lapsed teevad sõpradele välja

Koolijütsid kulutavad taskuraha videomängude ja maiustuste peale

Teise klassi õpilane Kalle saabus koolist koju, päevikus märkus: "Kalle finantseerib kaasõpilasi hasart-mänge mängima." Kalle ema Silvi Kruus pole õpetaja sõnastusega küll päris nõus, kuid otsustas siiski pojale taskuraha andmise lõpetada.

VICTORIA PARMAS

"Poiss küsis raha jätise või kommi jaoks, kuid käis hoopis sõpradega Liivaku kaupluses mänguautomaatidega mängimas," selgitas Kalle ema, kelle sõnul ei olnud õnneks tegu raha peale mängimisega, vaid videomängudega. "Need ei ole ju hasartmängud."

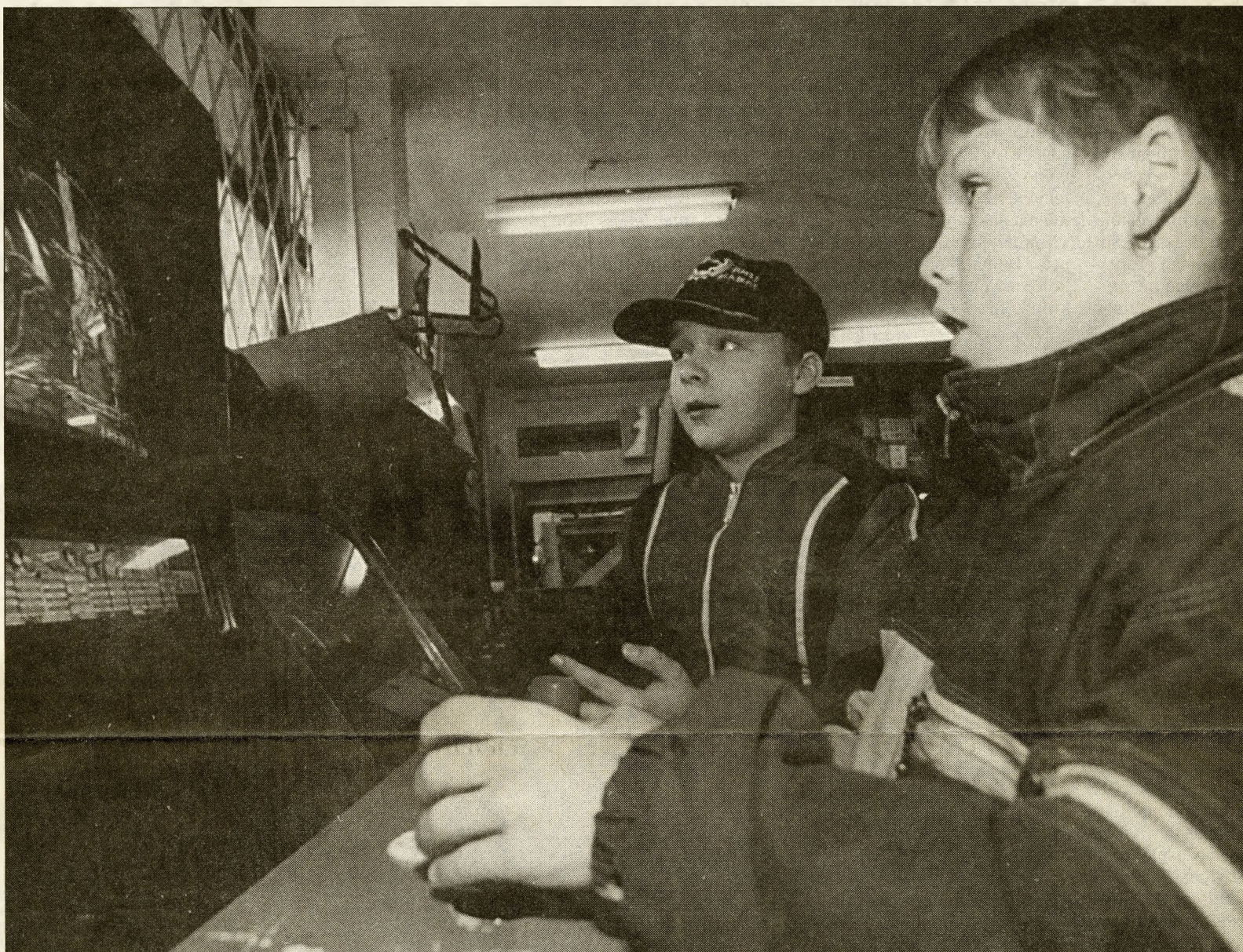
Oma kaheksa-aastasele pojale andsid vanemad päevas viis krooni, kuna arvasid, et ka tema sõbrad saavad taskuraha. "Poeg näris natsu ja ütles, et klassivend ostis selle talle," meenutab Silvi. "Mõtlesime siis, et poiss ei tunne ennast hästi, kui teised talle maiustusi ostma peavad. Alles hiljuti saime teada, et Kalle kaks parimat sõpra igapäevast taskuraha ei saa."

Viie krooni eest kaklusemänge päevas

Kalle ema hinnangul olid poisi jaoks kodu lähedal asuvad mänguautomaadid liiga suur ahvatlus. "Ilmselt on esimese-teise klassi laps taskuraha jaoks liiga noor," nendib Silvi, kes on tähele pannud, et lastele meeldib ka üks-teisele välja teha. Kalle naabripoisi vanemad lõpetasidki taskuraha andmise, kui kuulsid, et poeg ostab lõunaajal kooli puhvetist pinginaabrile saiu.

Kaupluses videomänge mängiv üheksa-aastane Taavi ütleb, et ema annab talle neli-viis krooni päevas. Selle raha eest käib poiss koos sõbra Andreiga kahekkroonist kaklusemängu mängimas. Kaks aastat vanem Andrei kinnitab, et teeb päevas kaks-kolm mängu. Vahel ostab ta kümne krooni nädalastaskuraha eest ka kommi või jätist. Mõlema poisi kinnitusele teavad nende vanemad, et nad videomänge mängimas käivad.

Psühholoog Harri Küünarpuu hinnangul peaks lastel taskuraha olema. "Muidu ei saa ju laps omandada arusaama raha väärtusest" nendib ta. Kui vanale lapsele raha andma hakata, sõltub Küünarpuu sõnul lapse oskusest seda kasutada.



Üheksa-aastane Taavi ja üheteistkümnepäevane Andrei raikavad enamiku taskurahast videomängude peale.

RAIGO PAJULA

"Kui raha väärtust tajutakse ja osatakse seda mõistlikult kasutada, siis võib juba algklassi õpilasele taskuraha anda," selgitab psühholoog. "Kui laps arvutada oskab, peaks ta olema võimeline ka rahaga toime tulema."

Küünarpuu sõnul tuleks lapsega arutleda, milleks ta kavatseb raha kulutada. "Oluline on arutamine, mitte arupärimine," rõhutab psühholoog, kelle sõnul on selline vestlus üks tarbimisharjumuse kujundamise viise.

Algklassis nädalaraha, teismelisena kuuraha

Viie lapse ema Ülle Lemberi lapsed on taskurahaga erinevalt ümber käinud. "Vanem tütar kulutas hõbide peale, käis kinos, ostis maiustusi või midagi muud meeldivat," meenutab Lember. "Tema õde aga korjas raha. Ta ei osanud isegi öelda, mille jaoks ta korjab, lihtsalt hoidis alles ja kõik."

Ülle Lember on hakanud lastele raha andma viiendas klassis, summaks on olnud sada krooni kuus.

Kas annate lapsele taskuraha?

Rosina kulutab üsna vähe. Kindlasti ei ulatu see summa kuus üle 25 krooni. Kuna teise klassi laps üksi veel kuskil ei käi, siis pole tal ka eraldi taskuraha vaja. Kui ta aga klassiga välja läheb, siis on tal väike summa ikka kaasas. Nii palju raha on tal ka alati taskus, et pikemal koolipäeval mõne saia-piruka osta saaks.



VILJA SAVISAAR
Baltic Review' direktor

Oma lastele, kaheksa-aastasele Richardile ja kümneaastasele Ellenile, ma taskuraha ei anna. See rikub lapsi.

Laps peab õppima raha väärtust tundma teistmoodi, selgituste kaudu, mitte iga päev mingit summat saades. Raha anname siis, kui lapsel on seda mingiks kindlaks asjaks vaja.



RAIVO JÄRVI
Kunstnik ja telenägu

Teises klassis käiv poeg Siim-Sander sai eelmisel aastal kakskümmend krooni nädalas, kuid sel aastal pole mingit korrapärast taskuraha andmist olnud. Kui oleme poisile raha pakkunud, ütleb ta, et tal ei lähe seda vaja. Kuna ta veel omapead ringi ei käi, pole tal tõesti oma raha veel vaja.



ANDRES SARRI
Eesti Talleksi juhatuse esimees

"Kindel summa õpetab last planeerima, kas osta palju väikseid asju või koguda mõne suurema jaoks," põhjendab viie lapse ema. Tema hinnangul on 10-11-aastased lapsed iseseisvamad ja oskavad raha plaan

nipäraselt kasutada. 7-8-aastased lapsed raikavad aga raha maiustuste peale ja arvavadki, et raha on kulutamiseks.

Psühholoog Urve Uusberg peab siiski õigeks juba algklassides lap

sele taskuraha anda. "Algklassilapsel võiks olla nädalaraha ja teismelisel kuuraha, nii õpib laps oma rahakasutust varakult planeerima," leiab psühholoog.